

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. GESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R :

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Curtea de casație, s. II: *Comunitatea israelită din Brăila, recurs fiscal.*

Curtea de apel București, s. II și tribunalul comercial Ilfov: *D. Petrescu cu Schenker & C-ie.*

Tribunalul Vâlcea: *Eugenia Căpitan D. Vlădescu cu Ion Dumitrescu.*

Judecătoria ocol I Ploești: *Vasile Nicolau cu Pandele Marinescu cu o Observație de d-l D. Alexandresco.*

Documente vechi privitoare la Moldova.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 28 Martie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Comunitatea israelită din Brăila, recurs fiscal

Contribuțiuni directe.— Imposit funciar.— Scutire de acest imposit.— Încăperi publice de învățatură.— Școli înființate de comunitățile israelite.— Dacă sunt scutite de impozitul funciar.— Condițiuni pentru a fi scutite.— (Art. 12 din legea impozitului funciar).

Încăperile publice de învățatură sunt scutite de plata impozitului funciar, ori de cine ar fi înființate ele, destul să fie publice, și justificarea acestei scutiri trebuie căutată în împrejurarea dacă acele școli publice nu sunt producătoare de venit, și sunt accesibile tuturilor.

Ast-fel, școlile înființate de comunitățile israelite sunt scutite de impozitul funciar când nu sunt producătoare de venit și sunt accesibile tuturilor.

Decisiunea fiscală 677 bis/902.— Casată, după recursul Comunității israelite din Brăila, decisiunea comisiunii de apel din județul Brăila cu No. 231 din 1902.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat N. Ștefănescu, din partea recurentei comunități, în dezvoltarea motivelor de casare, precum și pe d-l Christu Grecescu, delegatul fiscalului, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea și greșită aplicare a art. 12 din legea impozitului funciar. Imobilul în care se află școala comunității nu este producător de venit, întru cât școala este o instituție de bine-facere, fiind publică și gratuită».

Având în vedere art. 12, aliniatul c din legea de la 31 Martie 1885 asupra impozitului funciar, după care sunt scutite de această dare așezămintele publice și de bine-facere, încăperile publice de învățatură, etc.;

Considerând că sunt scutite de plata impozitului funciar nu numai așezămintele publice și de bine facere, ci și încăperile publice de învățatură;

Considerând că încăperile publice de învățatură de o potrivă au a fi scutite ori de cine ar fi înființate, întru cât sunt publice, și justificarea acestei scutiri avem a o căuta și în împrejurarea că ele nu sunt producătoare de venit;

Considerând că în speță comisia de apel avea a stabili, dacă localul comunității israelite este pentru o școală publică accesibilă, și constatând aceasta, avea a declara scutire de impozit;

Considerând că nu se poate zice că fiind o comunitate israelită încăperile cari servă pentru o școală n'ar fi încăperi publice pentru învățatură, căci fie a Statului, a județului, a comunelor, a unei persoane morale, sau a unui particular, întru cât e vorba de un local care servă spre învățatura tuturilor și în mod gratuit, avem încăperi publice de învățatură, scutite de impozit;

Că de aceea decizia are a fi casată.

Pentru aceste motive, în numele legii, casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția II

Audiența de la 2 Noembrie 1901

Președenția D-lui I. CERKEZ, Președinte

D. Petrescu cu Schenker & Co.

Decisiunea comercială No. 78

Acțiune reconvențională.— Renunțare la această cerere înaintea primei instanțe.— Dacă mai poate fi făcută în apel sub formă de mijloc de apărare.— Acțiune reconvențională ce tinde la compensare.— Când poate fi propusă pentru prima oară în apel.— (Art. 326 Proc. civilă).

1. Partea care a renunțat formal, în prima in-

stanță, la cererea sa reconvențională declarând că 'și rezervă calea unei deosebite acțiuni principale, nu mai poate reveni, în apel, asupra acestei renunțări și a propune din nou înaintea instanței de apel cererea sa reconvențională sub forma și denumirea de mijloc de apărare.

2. Cererea reconvențională prin care o parte tinde la o compensare nu se poate admite pentru prima oară în apel de cât atunci când este primitoare de o imediată soluțiune și lichidare prin aceeași hotărâre.

S'au ascultat d-l avocat G. Teclu din partea apelantului D. Petrescu în susținerea motivelor de apel și d-l avocat D. Rădulescu din partea intimatului firme Schenker & Co. în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra opoziției făcută de D. Petrescu în contra decisiunii acestei Curți No. 6 din 1900;

Având în vedere motivele de fapt și de drept din sentința apelată pe care Curtea și le însușește;

Având în vedere că la tribunal în audiența de la 17 Decembrie 1898, D. Petrescu a renunțat formal la acțiunea reconvențională declarând că 'și rezervă calea unei deosebite acțiuni principale;

Având în vedere că în asemenea condițiuni nu se mai poate reveni asupra acestor renunțări și a se propune din nou înaintea Curței sub formă și denumire de mijloc de apărare;

Că această cerere reconvențională pentru stabilirea căreia invoacă martori tinde la o compensare cea ce datorește firmei Schenker cu cea ce pretinde Petrescu că'i datorește această firmă;

Având în vedere însă că după litera și sensul art. 326 Pr. civ. nu se poate admite, în apel, pentru prima oară, asemenea cereri de cât atunci când sunt privitoare de o imediată soluțiune și liquidare prin aceiași hotărâre a Curței;

Că în cazul de față, prin cererea reconvențională ce se propune și prin cercetarea prin martori ce se invoacă se tinde la instruirea unui proces întreg pentru întâia dată înaintea Curței sub pretext de mijloc de apărare cea ce nu este admisibil;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată;

Considerând că intimatul n'a dovedit că a făcut alte cheltueli de cât plata de avocat, pe care Curtea apreciind-o în raport cu importanța pricinii, o fixează la 50 lei;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge opoziția făcută de D. Petrescu, etc.

(ss) I. Cerkez, Al. D. Dobriceanu, M. Paleologu, N. Budișteanu.

p. Grefier (s) M. Melidonian

TRIBUNALUL COMERCIAL ILFOV

Audiența de la 21 Iunie 1899

Președinția D-lui MIH. DURMA, Judecător

Schenker & Co. cu D. Petrescu

Sentința comercială No. 1758

Probe — Materie comercială. — Registrele comercianților. — (Art. 50 din Codul comercial).

Registrele comercianților ținute în mod regulat și investite cu formalitățile cerute de lege, pot face probă în justiție între comercianți pentru fapte și cestiuni de comerț.

S'a ascultat d-l avocat D. Rădulescu din partea reclamantului Schenker & Co. și d-l avocat Teclu din partea intimatului D. Petrescu.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere opoziția făcută de Schenker & Co. contra sentinței No. 2556/98 prin care i se respinge ca nesusținută acțiunea intentată lui D. Petrescu;

Având în vedere că prin această acțiune se cere a fi obligat defendorul D. Petrescu la plata sumei de 3560 lei 45 bani datorită din diferite afaceri de expediție;

Având în vedere susținerile părților;

Având în vedere că în dovedirea acțiunii, partea reclamantă se servă de registrele sale comerciale în care se vede debitat numitul defendor cu suma de 3561 lei și 70 bani;

Considerând că aceste registre se află ținute în mod regulat și investite cu formalitățile cerute de lege, prin urmare ele conform art. 50 Cod com. pot face probă în justiție, ambele părți fiind comercianți;

Vedând și dispozițiunile art. 140 Pr. civ.;

Pentru aceste motive, admite opoziția, etc.

(ss) Mih. Durma, Voinescu.

Grefier (s) C. Ștefănescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VÂLCEA

Audiența de la 30 Martie 1902

Președinția D-lui T. VASILIU, Președinte

Eugenia Căpitan D. Vlădescu cu Ion Dumitrescu (contestație la tabloul de distribuire)

Sentința civilă No. 299

Urmărire imobiliară. — Tablou de ordine. — Creditori chirografari. — Terț cumpărător. — Bună credință. — Nulitatea vnzării. — Presumpțiunea de fraudă. — Restituirea prețului dat. — (Art. 514 Pr. civ.).

Nulitatea de drept consacrată prin art. 514 Pr. civ. este bazată pe o presumpțiune de fraudă, atât din partea debitorului urmărit cât și din partea terțului cumpărător care e considerată ca fiind de rea credință până la proba contrarie.

Așa fiind, în urma vnzării în mod forțat a imobilului, terțul care cumpăraseră acest imobil, după ce se făcuse afștele și publicațiile, nu se poate prezenta la tablou ca creditor al prețului ce a dat pe acest imobil debitorului, în concurență cu creditorul urmărit, pentru că actul lui de cumpărătoare este nul de la lege care'l consideră ca fiind făcut cu fraudă și deci nu poate fi opus celor-l'alți creditori.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere că în specie este contestațiunea făcută de d-na Eugenia Căpitan D. Vlădescu, cu autorisațiunea soțului său Căpitan D. Vlădescu, cu domiciliul ales în strada Călărășilor No. 49, din orașul Râmnicu-Vâlcea, la tabloul de distribuire între creditori a sumei de lei 6510, preț rezultat din vnzarea bunurilor imobile ale debitorului Ion Dumitrescu, din comuna Măl-

dărești, plasa Ocolu Otăsău, jud. Vâlcea, bunuri situate în com. Păușești Măglași, plaiul Cozia, jud. Vâlcea, și care are de obiect de a se înscrie dânsa cu întreaga sa creanță în sumă de lei 7831 bani 73 la tabloul de distribuire sus citat, și a se respinge de a fi înscris la acest tablou creditorul Gheorghe N. Stroe din comuna Păușești Măglași, plaiul Cozia, județul Vâlcea, cu creanța sa care constă în sentința civilă a acestui tribunal No. 92 din anul 1902, dată cu execuțiune provisorie;

Ascultând pe părți în susținerile lor;

Considerând că din desbateri și actele aflate în dosar, se constată că contestatoarea Eugenia Căpitan D. Vlădescu, în baza unor creanțe chirografare a scos în vânzare averea imobilă a debitorului său Ion Dumitrescu, că acest debitor în urma afișării primelor publicațiuni de vânzare, prin actul autentificat de acest tribunal la No. 1045 din 1899 și transcris la No. 889/99, a vândut lui Gheorghe Nicolae Stroe, imobilele urmărite, că acest Gheorghe Nicolae Stroe, s'a prezentat în ziua când s'a făcut vânzarea imobilelor urmărite și pe care dânsul oferind cel mai mare preț, le-a cumpărat la licitațiune publică, preț pe care consemnându-l, i s'a liberat ordonanța de adjudecare care a rămas definitivă; Că în urma acestei operațiuni a acționat în judecată pe Ion Dumitrescu spre a fi obligat să îi restituie prețul și daune interese, pe motiv că a fost evins în cumpărarea sa, cerere pe care acest tribunal prin sentința civilă No. 92 din 1902 i-a și admis'o în lipsa lui Ion Dumitrescu, obligându-l pe acesta la totala sumă de 18500 lei, acordând în favoarea reclamantului execuțiunea provisorie a acestei sentințe;

Având în vedere că cestiunea de drept dedusă în judecata tribunalului în urma contestațiunii făcută, este a se ști dacă un cumpărător al unui imobil pus în vânzare în urma afișării primelor publicațiuni, sau a transcrierii comandamentului sub noul Cod de procedură, atunci când vânzarea este declarată nulă conform art. 514 din zisul Cod poate să se prezinte față cu creditorul urmăritor la tabloul de distribuirea prețului cu o hotărâre care este pentru dânsul o creanță prin care ar fi obligat debitorul urmărit, să restituie prețul și daune interese a unei vânzări ce legea o declară nulă;

Având în vedere că nulitatea de drept consacrată de legiuitor prin art. 514 Pr. civilă, este basată pe o presupțiune de fraudă și că în atare cas fraudă este presupusă că există atât din partea debitorului urmărit, cât și a celui de al treilea care a cumpărat de la dânsul;

Considerând că, creditorii au dreptul de a cere anularea ori-cărui act făcut de debitor în fraudă lor, putând face aceasta atât pe calea acțiunii principale, cât și pe calea unei contestațiuni la urmăriri sau la tabloul de distribuirea prețului între creditorii, dreptul lor fiind numai de a dovedi între altele, și că cel de al treilea cu bună știință a fost părtaș la fraudă;

Considerând că singura opunere ce face Gheorghe N. Stroe cel de al treilea care a cumpărat de la debitorul urmărit imobilele, este că nu se aduce nici o dovadă cum că a fost de rea credință adică, părtaș la fraudă comisă de I. Dumitrescu în prejudiciul creditoarei Eugenia Vlădescu, nu este fondată într-un cânt din moment ce fraudă rezultă din însăși legea care anulează pentru acest motiv actul de vânzare, nu mai are necesitate să mai facă nici o dovadă acela care susține anularea acelei vânzări;

Considerând că obiecțiunea lui Gheorghe Nicolae Stroe, că de și legea declară nule actele de vânzare, însă ia fiind de strictă interpretare nu se poate întinde și la creanțele pe care cel de al treilea le ar avea contra debitorului, basată pe o vânzare nulă de drept, este nefondată, de oare-ce fraudă corupând totul, actul declarat nul tocmai din cauza fraudei nu mai poate produce nici un efect, cel puțin față de creditorul urmăritor, chiar când el este chirografar, așa că nici un efect nu poate avea față de dânsul creanța ce cel de al

treilea pretinde că ar avea față de debitorul urmărit din acel act nul;

Considerând că în speță sentința civilă a acestui tribunal No. 92 din 1902 este basată pe actul de vânzare intervenit între debitorul urmărit și Gheorghe Nicolae Stroe, în urma afișării primelor publicațiuni de vânzare și prin urmare nul de drept, apoi în atare cas și dânsa nu poate să producă față cu creditoarea urmăritoare Eugenia Căpitan D. Vlădescu, nici un drept căci ar fi pe baza unui act nul din cauza fraudei să i se diminueze dreptul său prin împărțirea prețului rezultat din vânzare, și cum Gheorghe N. Stroe are un capital mai mult de cât îndoit de cât al contestatoarei, dânsul ar lua o sumă mult mai mare de cât ar primi contestatoarea;

Considerând că a se admite validitatea unor astfel de creanțe basată pe acte nule, ar fi a se încuraja fraudă și a se face imposibilă realizarea creanțelor creditorilor chirografari, prin ceea cum că ei ar fi expuși să se găsească la tabloul de împărțire cu cel de al treilea părtaș la fraudă, cari de conivență cu debitorul ar cumpăra după așteptare imobilul urmărit pe preț fabulos și în urmă obținând hotărârea de conivență cu debitorul care nu vine a se apăra ceea-ce este și în speță să se prezinte la tablou și să înghită aproape întregul drept al creditorului care a urmărit; Că astfel fiind față cu cele mai sus espuse, contestațiunea de față cată a se admite de fondată;

Având în vedere că contestatoarea a cerut și cheltueli de judecată pe care tribunalul în aprecierile sale le găsește justificate conform art. 146 Pr. civilă și care conform art. 147 zisa procedură le fixează la suma de lei opt-zeci;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de sedință I. Antoniadă, admite de fondată contestațiunea, etc.

(ss) I. Antoniadă, N. H. Zugrăvescu

Grefier (s) Gr. Nițulescu

O p i n i e

Noi T. Vasiliu Președintele tribunalului Vâlcea, diferim de opinia majorității pentru motivele următoare:

Având în vedere contestațiunea în specie făcută de creditoarea chirografară d-na Eugenia Căpitan D. Vlădescu, la tabloul de distribuirea între creditorii a sumei de lei 6510, preț rezultat din vânzarea averii imobilă a debitorului său Ion Dumitrescu;

Având în vedere desbaterile și susținerile părților în instanță;

Considerând că din toate aceste acte rezultă că obiectul acestei contestațiuni, este de a se înscrie numai d-na creditoare Eugenia Căpitan D. Vlădescu cu întreaga sa creanță de lei 7831 bani 73, în tabloul citat și prin urmare a i se atribui numai dânsului întregul preț al vânzării de lei 6510, excluzându-se pe al doilea creditor chirografar pârâțul Gh. N. Stroe de a fi înscris cu creanța sa în sumă de 18550 lei, coprinsă în sentința civilă a acestui tribunal cu No. 92 din 1902, dată cu execuțiunea provisorie, pe motivul că creanța sa nu este alt-ceva de cât restituirea prețului vânzării frauduloasă făcută de debitorul urmărit Ion Dumitrescu acestui creditor, după cea dintâi afișare de urmărire, vânzare care în baza art. 514 din Pr. civilă s'a desființat de drept;

Considerând că cestiunea dedusă în judecata acestui tribunal prin contestațiunea de față este a se ști, dacă un cumpărător al unui imobil urmărit care l'a cumpărat după cea dintâi afișare de urmărire cum era în vechea Procedură civilă, sau după transcrierea comandamentului cum este sub noul Cod de Procedură, care în art. 514 declară nulă de drept o asemenea înstrăinare, poate să se prezinte în urmă cu creanța sa de restituirea

prețului în concurență cu creditorul urmăritor la tabloul de distribuirea prețului și să ceară partea proporțională din prețul convenit lui :

Considerând că, dacă prin art. 514 din Pr. civilă să declarăm nule de drept toate actele de înstrăinare făcute în prejudiciul creditorului urmăritor, și prin urmare se aduce în patrimoniul debitorului imobilul vândut, prin această dispoziție însă nu se aduce nici o stirbire capacității debitorului urmărit de a face acte de dispozițiune, de a se obliga personal prin contracte, quasi contracte, delictive, quasi delictive, de a se împrumuta etc. și nu se schimbă în fine întru nimic raporturile sale cu ceș-Palți către care s'a obligat ;

Considerând că ast-fel fiind în specie de și în baza art. 514 din Pr. civilă, imobilul înstrăinat a reintrat în patrimoniul debitorului I. Dumitrescu. întru cât însă nu s'a dovedit cu nimic în instanță că a existat convenență între acest debitor și tertul achisitor Gh. N. Stroe, și că cumpărătura făcută de densusul este fictivă, mai cu seamă în cazul de față tot el a cumpărat imobilul scos în vânzare de contestatoarea, spre a evita o daună mai mare, apoi acest achisitor nu poate perde dreptul de a cere restituirea prețului pentru motiv de evicțiune, și prin urmare, are dreptul să vină cu creanța prețului la tabloul de distribuire, căci a se admite ipotesa contrară, ar fi să declarăm acest preț numărat de achisitor, de confiscat în favoarea debitorului de rea credință, ceea-ce credem că nu a fost în intenția legiuitorului ;

Considerând că dacă prin această participare la distribuția prețului, se jignesc întru câțva interesele creditorului urmăritor și pozițiunea sa devine mai rea, apoi această situațiune este consecința logică a calității sale de creditor chirografar care s'a încrezut în buna credință a debitorului său, și prin urmare tot lui are să s'i impute dacă are să sufere o pagubă oare-care, căci n'a luat la timp nici o siguranță pentru drepturile sale.

Pentru aceste motive, suntem de opinie a se respinge contestațiunea d-nei Eugenia Căpitan D. Vlădescu ca ne întemeiată, și a se înscrie pe creditorul pârât Gh. N. Stroe în tabloul pentru distribuirea prețului rezultat din vânzarea averii imobile a debitorului Ion Dumitrescu, cu creanța sa în sumă de lei 18550.

Președințe (s) T. Vasiliu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI I PLOEȘTI

Audiența de la 1 Noembrie 1901

Vasile Nicolau cu Pandele Marinescu

Cartea de judecată civilă No. 2144

Servituți. — Acțiune posesorie în materie de servituți. — Când există. — Dacă servituțile neaparinți și necontinue, pot, în unele cazuri, să capete caracterul servituților aparinți și continue. — Servituți necontinue. — Presentarea titlului constitutiv. — (Articolul 61 al. 4 legea judecăt. de ocol și 622 și 624 Cod. civil).

1. *Servituțile necontinue, nu pot face obiectul unei acțiuni posesorie; ea nu poate exista de cât pentru cele continue* (1).

(1) Doctrină și jurisprudență constantă. Vezi Pand. fr., *Action possessoire*, 353. Leroux de Bretagne, *Nouv. tr. de la prescription*, II, 1023 (ed. din 1869). Dalloz, *Nouv. Code civ. annoté*, I, art. 690, No. 50 urm. și art. 691, No. 36 urm. Solon, *Tr. des servitudes réelles*, No. 314. Demolombe, XII, 719. Aubry et Rau, III, § 248, p. 118 (ed. a 5-a). Laurent, VIII, 128. Baudry et Chauveau, *Des biens*, 1084 (ed. a 2-a). Cas. fr. D. P. 72. 1. 265. — *Contră*. Taulier, *Théorie raisonnée du Code civil*, II, p. 438 (Grenoble, 1841).

2. *Servituțile necontinue, nu pierd nici o dată caracterul lor de necontinuitate și nu pot deveni continue, chiar când ele s'ar semnala prin semne exterioare, vizibile.*

3. *Art. 61 al. 4 legea judecătoriei de ocoale, nu scutește pe acel ce invoacă un drept de servitute necontinuu, de a presenta titlurile constitutive, ale unui asemenea drept, el nefiind aplicabil de cât la servituțile continue.*

S'a ascultat: d-l avocat Dimitrie Ștefănescu (Mitu) din partea reclamantului V. Nicolau și d-l avocat R. Bolintineanu, din partea pârâtului P. Marinescu.

Judecata,

Vedând lucrările din dosarul cauzei, actele prezentate de părți și ascultând și conclusiunile lor orale, luate în instanță ;

Având în vedere, că din toată discuțiunea urmată, reiese că punctele asupra cărora există deosebire de vederi între părți — din care provine și acțiunea de față — și asupra cărora judecata are a se pronunța, ar fi următoarele: dacă în cazul de față, suntem în fața unei acțiuni pur posesorie, sau în aceia a unei acțiuni pentru conservarea și exercitarea unui drept de servitute, acela al trecerei, cu alte cuvinte, care este natura și caracterul acțiunii de față; dacă în cazul când ar fi vorba de o acțiune în exercitarea unui drept de servitute care ar fi felul, natura acestei servituți; dacă, tot în asemenea ipoteză e absolut necesar, ca purtătorul acestei acțiuni, să exsibe, la cerere, actele-titlurile de proprietate, sau acelea pe care se bazează acest drept ce pretinde că-l are :

Considerând că în ce privește primul punct ce s'a discutat. (adică dacă așa cum se înfățișează acțiunea, suntem în fața unei acțiuni posesorie pură sau în fața unei acțiuni pentru exercițiul unui drept de servitute), pentru a putea să ne pronunțăm asupra lui, urmează neapărat a vedea cam în ce categorie de servituți ar putea intra aceia de care e vorba în acțiunea de față, căci numai ast-fel procedând putem spune dacă, în lipsă de titlu, acela care este turburat în posesiunea lui, poate sau nu să aducă o plângere posesorie înaintea judecății, dacă, cu alte cuvinte, și s'ar putea primi ca bună o asemenea acțiune posesorie, atunci când el nu are și nu ar putea avea, de cât un titlu precar, o posesiune precară. Dacă s'ar dovedi că suntem în fața unei servituți necontinue, atunci nu mai poate fi vorba de acțiune posesorie, căci acest fel de servituți, nu pot face obiectul unor acțiuni posesorii. întru cât legea presupune că ele se exercită în mod cu totul precar și prin toleranță, și această presumpțiune și rațiune a legii, face ca să fie exclusă posibilitatea unei acțiuni posesorii ; (Vezi în acest sens Laurent, tom. VII, p. 200, punct. 160 și tom. VIII, pag. 161, punct. 129);

Considerând că din definițiunea și enumerațiunea, pe care o face articolul 622 Cod. civil. reiese, că ceia ce caracterizează servituțile necontinue, și ceia ce noi trebuie să avem în vedere tot-d'a-una, pentru a le putea deosebi de cele continue, este că, pe când acestea din urmă se exercită în mod continuu și de la sine, fără să mai fie nevoie de faptul actual și continuu al celui ce a stabilit-o, din contră, cele d'întei, au nevoie pentru menținerea lor, de faptul intervenirii omului, dacă acesta nu intervine pe fie ce dată, servitutea nu mai poate să se exercite de la ea însăși. (Vezi Aubry et Rau, tom. 3, pag. 67). Pe când pentru servituțile continue, fapta omului este suficientă și necesară numai la stabilirea lor, cele necontinue, din contră, au nevoie continuu, de acest fapt al lui; deși, de exemplu, la stabilirea unui apeduct e nevoie de fapta omului, pentru a fi stabilit, însă, odată stabilit acest lucru, odată aceste lucrări de stabilire terminate, servitutea se exercită de la sine însăși, fără ca fapta

omului să mai fie necesară pentru usagiul ei; nu tot același lucru, însă e, și cu un drept de trecere, de pildă; a fost nevoie de fapta omului pentru a stabili acest drept, e încă nevoie — pe cât timp voim a se conserva acest drept, — de această faptă, fără care nu s'ar mai putea concepe exercițiul acestui drept;

Considerând de asemenea, că în ce privește, distincțiunea și estinderea ce caută a se da dispozițiilor precise ale articolului 622 Cod. civil, cercându-se a se dovedi, că și servituțile necontinue, în unele împrejurări — cum e și în cazul de față — pot pierde caracterul lor de necontinuitate, putând deveni continue, când de esemplu s'ar semnala prin niște semne aparente, această teorie, nu poate avea trecere, căci ea este cu totul contrară atât textului cât și spiritului Codului civil actual. Legiuitorul nostru, ca și cel francez, nu admite de cât un singur fel de servituți necontinue, și articolul 622 este destul de clar în această privință; nu putem trece peste acest text precis, și nu putem face nici o distincțiune, acolo unde legea nu vooce a o face. A admite, de pildă, că o servitute de trecere, se exercită prin ea însăși, fiind-că este — cum e în cazul nostru — un pod care marchează această servitute, ar fi să confundăm lucrările care constituiesc anumite servituți continue, cu chier semnele care denotă servitutea necontinuuă; ar fi a trece peste dispozițiunile unui text precis, care pune acest drept de trecere, în rândul servituților necontinue. (Vezi în acest sens Dalloz, No. 1117 la servituți, 1°);

Având în vedere, că o dată stabilit că, în cazul de față, ne găsim înaintea unei servituți necontinue, și o dată stabilit de asemenea, că aceste servituți, nu pot face nici de cum obiectul unei acțiuni posesorii, pentru că legea presupune că ele se exercită cu titlu precar, prin toleranță și îngăduială, am tranșat prin acest mod și prima cesiune ce se discutase, dacă suntem sau nu în fața unei acțiuni posesorii, sau dacă avem aface cu o acțiune pentru exercițiul unui drept de trecere. Acum, putem spune, că așa cum se prezintă acțiunea de față, nu poate fi de cât o acțiune pentru exercițiul dreptului de servitute de trecere, iar nu o acțiune posesorie. De alt-fel, aceasta rezultă, atât din discuțiunea orală, urmată în cauza de față, cât și din plângerea scrisă, adresată judecăței. Și în adevăr, reclamantul V. Nicolau, se plânge că pârâțul de astă-zî Pandelescu Marinescu, l'a împiedicat — prin fapta sa — de la exercițiul dreptului de trecere, ce avea încă de la 1866, peste podul — proprietate a sa — construit peste iazul morilor — proprietate a pârâțului; — cu alte cuvinte, nu reclamantul era proprietarul fondului, pe care se afla construit acest pod, ci, pârâțul, reclamantul având numai îngăduința proprietarului fondului, de a trece peste acest fond, prin facerea acestui pod, pentru că în alt mod, nu se putea să se facă trecerea;

Considerând deci, că așa fiind, alegațiunea reclamantului că se află în cazul unei acțiuni posesorii, întru cât el e proprietarul podului și posesorul lui exclusiv, și că numai a fost turburat de la exercițiul acestei posesiuni, nu poate fi ținută în seamă, dacă avem în vedere că reclamantul nu a fost lipsit — prin fapta pârâțului — nici de la exercitarea dreptului său de proprietar, nici de la aceia de posesor exclusiv al acestui pod; dreptul de proprietate există, căci nimeni nu l'a contestat; posesiunea de asemenea o are, căci nimeni nu l'a distrus nimic din acest pod, și nu l'impiedică de a dispune de el, cum va voi, atât numai că nu mai îi este accesibilă trecerea pe acest pod, de cât numai pe o singură parte a lui. Că, acum, această inaccesibilitate provine prin fapta pârâțului; că, prin lucrările de rectificare ale iazului făcute de către proprietarul lui, și în virtutea chiar a dreptului ce și rezervase prin actul de vânzare intervenit între autorul său și acela al reclamantului, nu l'mai este posibil a trece peste acest pod, asta nu îndreptățește pe nimeni a spune, că e în drept a se folosi de acțiunea posesorie, pentru conservarea dreptului pretins

știrbit, căci nu mai încapă nici o îndoială, că o asemenea plângere de s'ar aduce, n'ar fi de cât o acțiune pentru exercitarea unui drept de servitute, acela de trecere;

Considerând, că pentru ca cine-va, să se poată prevala de o asemenea acțiune pentru exercițiul unui drept de servitute necontinuuă, trebuie să exhibe judecăței și titlu constitutiv al unui asemenea drept de servitute, pentru ca judecata să se poată pronunța, nu chiar în ceia-ce privește dreptul în sine, ci numai asupra exercițiului și întinderii servituței ce se pretinde, căci așa cere legiuitorul prin articolul 624 C. civil;

Având în vedere, că reclamantul V. Nicolau, în dovedirea dreptului său de trecere, sau în dovedirea constituirii dreptului de servitute, ce pretinde a fi avut, nu aduce nici un titlu, așa cum cere legiuitorul prin articolul menționat;

Considerând, de asemenea, că dreptul de trecere prin proprietatea altuia, după cum am arătat, fiind regulat în clasa servituților necontinue — servituți ce nu pot fi stabilite și probate de cât prin titluri, iar nu și prin prescripțiune — posesiunea unui asemenea drept de trecere, reclamantul Nicolau nu o poate dovedi prin depunerile martorilor ce s'au audiat de judecată, cu ocazia descinderii locale făcută, întru cât această descindere a fost mai cu deosebire încuviințată, pentru a se stabili, dacă afirmațiunea acestuia cum că acest drept de trecere, datează înainte de promulgarea actualului Cod. civil, este sau nu adevărată;

Că așa fiind, și întru cât depunerile martorilor audiați, sunt unanime, arătând că acest drept, nu datează de cât de prin anul 1865 sau 1866, adică a luat naștere sub imperiul Codului actual, care nu permite proba unui asemenea drept de servitute, de cât numai prin titluri, nu și prin martori; și, întru cât de asemenea prescripțiunea nu poate fi invocată, legea opunându-se la aceasta, iar reclamantul Nicolau, nu a produs nici un titlu, urmează neîndoios, a considera acțiunea ce a făcut ca nefondată, și prin urmare respinsă ca atare;

Că, titlul de proprietate, este absolut necesar, de a fi înfățișat, în cazul de față, și că nu urmează să facem distincțiunea prevăzută de articolul 61 al. 4 lg. jud. de ocol, nu mai poate fi nici o îndoială, în urma celor arătate mai sus, adică întru cât nu poate fi vorba de o acțiune posesorie, aflându-ne în cazul unei acțiuni pentru exercițiul unui drept de servitute necontinuuă, pentru care legiuitorul nu admite exercitarea unei acțiuni posesorii;

Considerând, deci, că și acest motiv invocat de reclamant, nu poate avea nici el vre-o trecere, ca nefiind fundat, urmează a fi și el respins ca atare.

Văzând și articolul: 61, 89 și 91 lg. jud. de ocol; 1169, 1170, 622, 624 Cod. civil și 140 Proc. civilă;

Pentru aceste motive, judecata, respinge ca nefondată acțiunea intentată de Vasile Nicolau, etc.

Judecător-ajutor (s) Nic. M. Pârvulescu

Grefier (s) I. Eliescu

Observație.—După cum Codul actual tace cu desăvârșire în privința acțiunilor care isvoresc din dreptul de proprietate, tot ast-fel el nu zice nimic despre acțiunile la care pot da naștere servituțile.

Doctrina împarte însă și astă-zî, după dreptul roman, acțiunile care isvoresc din servituți în *confessorii* și *negatorii*. «*De servitutibus in rem actiones competunt nobis (ad exemplum earum quae ad usumfructum pertinent) tam confessoria, quam negatoria*» (1).

(1) L. 2, Pr. Dig., *Si servitus vindicetur*, etc., 8, 5.

Acțiunea confesorie (*actio confessoria, vindicatio servitutis*) este cea prin care se reclamă un drept de servitute (2); iar acțiunea negatorie (*actio negatoria* sau *negativa, vindicatio libertatis*) este cea prin care proprietarul tăgăduiește (*negat*) că fondul său este supus unei servituți: «*Confessoria ei qui servitutes sibi competere contendit; negatoria domino qui negat*» (3).

«Pentru șerbire se pot porni două feluri de jalbe, zice art. 678 din Codul Calinach (523 C. austriac): căci, ori dă cine-va jalbă împotriva proprietarului unui lucru, adeverind că are dritul șerbirei asupra acelui lucru; sau proprietarul jăluește că altul cu nedreptate își însușește dritul șerbirei asupra lucrului său»; și art. 679 din acelaș Cod (523, § 2 C. austriac) adaugă: «La întâmplarea întâi, trebuie jăluitoarea să dovedească câștigarea șerbirei, sau măcar numai stăpânirea ei ca un drit realnic; iar la a doua, se îndatorește proprietarul a dovedi cea de către altul urmată viclenie pentru șerbire».

Aceste acțiuni sunt pe de o parte reale, pentru că isvoresc din niște drepturi reale, iar pe de alta, imobiliare, pentru că nu există de cât asupra imobilelor; de unde și consecința că ele trebuiesc introduse, conform art. 59 Pr. civ., la judecătoria situațiunii imobilului pretins grevat de servitute sau liber de sarcină (4).

Acțiunile privitoare la servituți nu pot fi pornite, ca ori și care acțiuni reale imobiliare, de cât din partea proprietarului fondului dominant contra proprietarului fondului pretins șerbitor. «*Actiones de servitutibus rusticis sive urbanis, eorum sunt, quorum praedia sunt*» (5).

Sub denumirea de proprietar nu trebuie însă să înțelegem numai pe acel care are *plenum dominium*, dar pe toți acei cari au un drept real, adică o fracțiune a dreptului de proprietate, precum usufructuarul, usuarul, bezmanarul, etc. (6). Chi-

(2) Această acțiune se numește confesorie, pentru că părătul care e proprietarul fondului supus servituței este chemat să mărturisească (*confiteri*) existența ei. Duranton, V, 624, nota 1. Cpr. Instit., *De actionibus*, IV, 6, § 2.

(3) L. 2, Pr., Dig., *loco cit.*

(4) Murlon, I, 1667. Demolombe, XI, 10. Laurent, VII, 174. Répert. Sirey, *Action personnelle, réelle, etc.*, 28.—Tot din împrejurarea că aceste acțiuni au un caracter real mai rezultă încă că proprietarii cari n'ar fi ținuți la îndeplinirea lor de cât din cauza fondului, *propter rem*, se pot libera prin delăsarea fondului care le impune sarcina (analogie din art. 593 și 632). Laurent, *loco cit.* Părăsirea fondului numai atunci n'ar putea libera pe proprietar, când sarcina nu s'ar datorii *propter rem*, ci în puterea unei obligațiuni sau unei culpe care l'ar face personal responsabil. Demolombe, XI, 11.

(5) L. 1, Pr., Dig., *Si servitus vindicetur, etc.*, 8, 5.

(6) Cpr. L. 5, § 1, Dig., *Si usufructus petetur*, 7, 6.

riașul său arendașul nu are însă drepturi atât de întinse. (Cpr. art. 1426) (7).

Aceste două acțiuni petitorii (confesorie și negatorie) au o mare analogie cu acțiunea în revendicare (*rei vindicatio*).

Unele servituți putând fi obiectul unei posesiuni (art. 623), sau mai bine dis a unei quasi-posesiuni, după cum se exprimă jurisconsultii romani (8), pot da naștere și la acțiunile posesorii. Ast-fel, acel care e tulburat în exercițiul dreptului său de servitute poate porni o acțiune posesorie, după cum și proprietarul poate porni o asemenea acțiune contra vecinului care l'ar tulbura prin exercitarea nedreaptă a unei servituți.

Acțiunea posesorie nu este însă admisibilă, după cum foarte bine hotărăște cartea de judecată ce adnotăm, de cât pentru servituțiile care pot fi dobândite prin posesiunea de trei-deci de ani, adică pentru acele continue și aparente (art. 623) (9). Ea nu este deci admisibilă pentru

(7) Vezi Pardessus, *Tr. des servitudes ou services fonciers* (ed. a 6-a din 1822), p. 429, No 334. Vazeille, *Prescription*, II, 710. Cas. rom. Bulet. 1899, p. 954.

(8) Cpr. L. 32, § 1, Dig., *De servitudibus praediorum urbanorum*, 8, 2. Vezi Dunod, *Tr. des prescrip.*, capit. 6, partea 3, p. 288. Pardessus, *Tr. des servitudes*, 276.

(9) Cpr. C. București, *Curierul Judiciar* din 1901, No. 39. *Dreptul* din 1901, No. 26.—Servituțiile sunt continue când ele procură fondului dominant un folos permanent, sau grevează fără nici o intrerupere fondul șerbitor, prin singura dispozițiune a locurilor, fără ca să fie nevoie de cooperarea sau de fapta actuală a omului. Servituțiile sunt din contra necontinue sau discontinue, când pentru a fi folosite fondului stăpânitor sau dominant, au nevoie de conlucrarea sau de fapta actuală a omului. (Cpr. art. 292 din Ante-proiectul Codului japonez, elaborat de profesorul Boissonade). Servituțiile continue cele mai de căpetenie sunt: apăducele sau, după cum se exprimă art. 734 din Codul olandez, dreptul de a conduce apa pe fondul său, făcând-o să treacă pe proprietatea altuia, *iter aquae* (cpr. art. 649 C. Calimach, 497 C. austriac); scursoarea apelor de ploae peste hotarul proprietății sale (art. 615), care consistă, după cum se exprimă art. 620 lit. e din Codul Calimach (475 C. austriac), în dreptul de a scurge picăturile streșinei sale pe loc străin vederele drepte sau pieșișe pe proprietatea altuia la o distanță mai mică de cât cea legală (art. 612-614), pentru că de și servitutea de vedere nu se poate exercita de cât prin fapta omului, adică prin faptul de a privi pe o proprietate străină, totuși lumina și aerul intră prin fereastră în mod neintrerupt, fără fapta omului; dreptul de a așeza o grindă sau un alt lemn a zidirei sale în perețele străin, după cum se exprimă art. 620 lit. b din Codul Calimach (475 C. austriac), *servitus tigni imittendi in parietem vicini* (L. 2, Dig., *De servitutibus*, 8, 2); dreptul ca streșina casei să intre pe proprietatea altuia, *servitus projiciendi vel protegendi* (Dig., *loco cit.*); proibițiunea de a clădi și de a face plantațiuni în contra libertății legale a proprietarilor, și în genere, toate servituțiile negative.

servituțiile continue neaparente și pentru acele discontinue, fie ele aparente sau neaparente, când acțiunea se întemeiază pe simplul fapt al posesiunii, fără existența vre-unui titlu; căci posesiunea lor fiind precară, ear nu sub nume de proprietar (art. 1853), nu poate fi apărată prin o acțiune posesorie. In acest sens se pronunță atât doctrina cât și jurisprudența (1).

Servitutea este din contra, după cum am văzut, discontinue, de câte ori pozițiunea locurilor nu mai este suficientă la exercițiul ei, fără un anume fapt activ al proprietarului fondului stăpânitor sau dominant. Ast-fel sunt, de exemplu: servitutea de scurgere a zoilor pe o proprietate străină, *jus cloacæ mittendæ*, pentru că asemenea scursoare nu poate să aibă loc de cât prin faptul actual și neincetat al omului; dreptul de uz asupra unei păduri sau a unui imaș; dreptul de a spăla lâna sau alte lucruri într'o apă curgătoare sau într'un canal, pentru că acest drept nu se exercită de cât prin faptul actual al omului; servitutea de trecere pe o proprietate străină (cpr. Cas. rom. S-a 1. Bulet. 1898, p. 890 și *Curierul Judiciar* din 1898, No. 28), pe jos, călare, cu trăsura sau cu cotiuga, fie in interesul persoanelor, fie in interesul vitelor, spre a le duce, de pildă, la pășune sau la adăpătoare; servitutea de a lua sau de a scoate apă de pe un loc străin, din fântână, isvor, hasna, iaz, etc., *servitus aquæ haustus* (L. 1, § 1, Dig., *De servitutibus prædiorum rusticorum*, 8, 3); servitutea de a pășuna sau adăpa vitele sale pe o proprietate străină; de a tăea peatră și de a scoate năsip, *arenæ fodiendæ*; de a arde var, *calcis coquendæ* (L. 1, § 1, Dig., *loco cit.* și art. 623 C. Calimach, lit. e, 477 C. austriac), etc., pentru că omul nu poate prin natura lucrurilor să îndeplinească in mod permanent și continuu nici un act voluntar.

Servituțiile sunt aparente sau vădute, *patentes*, când se cunosc sau se anunță, după cum se exprimă Codul francez, prin lucrări sau măcar prin semne exterioare, spre a putea fi vădute de proprietarul fondului șerbitor. Ele sunt neaparente sau ascunse, *latentes*, in cazul contrar. Ca exemple de servituți aparente se poate cita: o fereastră pentru vedere, sau plantațiunii făcute la o depărtare mai mică de cât acea prescrisă de lege (art. 607), o streșină care trece peste linia de hotar; o ușă, poartă sau portiță; o apăducere a cărei fâvii sau uluci nu sunt ascunse in pământ, etc.; ear ca servituți neaparente putem cita: o apăducere a cărei lucrări sunt îngropate in pământ; dreptul de pășune; proibițiunea de a zidi pe un fond, *servitus non ædificandi*, sau de a nu zidi de cât până la o înălțime determinată, *servitus non altius tollendi*; de a nu înălța sau pogori zidirea sa, după cum se exprimă art. 622 din Codul Calimach (476 C. austriac); dreptul de prospect, și in genere, toate servituțiile negative.

(1) Veđi Laurent, VII, 169 și VIII, 129 și 286. Arntz, I, 1195. Duranton, V, 635. Demolombe, XII, 943 urm. Solon, *Tr. des servitudes réelles*, p. 426 urm. No. 551 (ed. din 1837). Pardessus, *Tr. des servitudes*, No. 324 (ed. din 1822). Miroy, *Théorie des actions possessoires*, p. 180 (ed. din 1853). Troplong, *Prescription*, I, 333. Vazeille, *Prescription*, II, 709 (ed. din 1832). Poncet, *Tr. élément. de législ. et de procéd. (Des actions)*, No. 95, p. 147 urm. (Dijon, 1817). Baudry et Chauveau, *Des biens*, 1146, p. 870 (ed. a 2-a).

De câte ori va fi însă vorba de o servitute discontinuă, aparentă sau neaparentă, acțiunea posesorie va fi admisibilă dacă servitutea se întemeiază pe un titlu convențional sau legal (12). Acestea am avut de spus asupra cărței de judecată a judec. ocol. I din Ploești ce publicăm astă-đi, și avem satisfacțiunea de a constata că ea face o bună și sănătoasă aplicație a principiilor de drept. Dacă am insistat întru cât-va asupra unei chestiuni atât de elementare, cauza este că asemenea chestiuni se pot înfățișa foarte des înaintea judecătorilor de ocoale.

D. Alexandresco

DOCUMENTE VECHI PRIVITOARE LA MOLDOVA

Comunicate de Directorul nostru

Cu mila lui Dumnezeu, Noi Scărlat Alex. Calimach Voevod, Domnu Țării Moldaviei (1).

Orânduit este în așezământul țarei: părinții să se îngrijească pentru fiii lor și cu toată osârdia și înlesnire chipurilor să'i ajute, să'i ocrotească și să'i aducă în stare cuviincioasă spre împlinirea nădejdei și a bu-

Bélime, *Tr. du droit de possession et des actions possessoires*, No. 255 urm. (ed. din 1842). Aubry et Rau, II, § 185, p. 192 (ed. a 5-a). Massé-Vergé, II, § 340, p. 208, nota 1. Garsonnet, *Pr. civ.*, I, § 132, p. 564 urm. (ed. 1-a). Glasson, *Pr. th. et pratique de pr. civ.*, I, p. 154 urm. (Pichon, 1902). Tissier et Darras, *Pr. civ.*, I, art. 23, No. 117 urm. T. Huc, IV, 421. Planiol, I, 1894 urm. (ed. a 2-a). Répert. Sirey, *Act. possessoire*, 529 urm., 538 urm. Pand fr. *Action possessoire*, 353 urm. Dalloz, *Nouv. Code civ. annoté*, I, art. 691, No. 11 urm. G. Tocilescu, *Pr. civ.*, I, partea II, p. 103, nota 1. D. Kebapci, *Pr. civ.*, I, No. 90 urm., p. 240 urm. Fuzier-Herman, *C. civ. annoté*, Supplém. par Griffond, I, art. 691, No. 56. Veđi și t. III al Comentariilor noastre, p. 174. Cas. fr. Sirey, 87. 1. 263. D. P. 1901. 1. 110. Cas. rom. Bulet. S. I, 1873, p. 80. Bulet. 1891, p. 697. Bulet. 1892, p. 5. Bulet. 1893, p. 979 și 991. Bulet. 1894, p. 101.

(1) Veđi in acest sens, Cas. fr. *Pand. Périod.* 88. 1. 138. Sirey, 89. 1. 257. Sirey, 92. 1. 15. Sirey, 1902. 1. 12. Trib. Bar sur Aube. Sirey, 97. 1. 188. Cpr. Judec. ocol. București (*Dreptul* din 1897, No. 9) și Jud. ocol. Cloșani (Mehedinți). *Curierul Judiciar* din 1901, No. 83 și adnotația noastră. Fuzier-Herman, *Supplém.*, I, art. 691, No. 57. Répert. Sirey, *Act. possessoire*, 550 urm., Tissier et Darras, *Code de procéd. civ.*, I, art. 23, No. 139 urm. Bastid, *Étude sur la possession des servitudes discontinues et non apparentes*, Revue critique, anul 1879, p. 171. Veđi și autorii citați in nota precedentă. — Veđi însă Broucart, *Étude hist. et pratique sur les actions possessoires*, No. 146.

(1) Originalul acestui document ca și celui publicat in *Curierul Judiciar* din anul curent, No. 39, este in păstrarea d-lui Ar. Papadopol-Calimach, din județul Tecuci (Podul Turcului).

curiei lor; asemenea și fără osebite este orânduie și celor ce obläduesc ca să se îngrijească pentru cei obläduiți, și în tocmai ca pentru drepti și adevărați fiii lor, să cheltuiască și răvnă și sârguință pentru ca să sprijinească starea lor, să înlesnească viețuirea lor cea de obște, și să'i facă părtași și acelor deosebi și în parte folosuri a vredniciei și a dreptăților fleștecărui. Domnia mea, din ceasul ce buna-voința cereștei Pronie ne aü incredințat părintesc și strămoșesc scaunul Domniei Țărei acesteia a iubitei noastre Patrie, răvnind cu toată plecarea sufletului de a ne arăta cu părintească îngrijire pentru fiii și supușii obläduirei noastre, și povățuind răvna noastră pe urmele cele läudate a Luminatelelor Domnii procatohilor noștri, care în toată vremea, pe lângă săvērșirile cele de obștească trebuință și folosință, aü păzät nu mai puțină îngrijire spre a împärtäși cu daruri de ajutoruri și de rēsplätiri pe aceia ce i-aü socotit de vrednici, atât din pämenteni cât și din străini, după cuviința dreptăților lor; nu mai puțin și pre fiii și fiicele de Domnu, care pururea s'aü socotit mai cu osebite vrednici de domneștele ajutoruri pentru sprijinirea stărei lor,—nu ne am apärtat de a ne sârgui și Noi într'o asemenea săvērșire spre împlinirea răvnei noastre și a datornicei ighemonicești îngrijiri. Luänd dar aminte și pentru a noastră prea iubită fiică, luminata Domniță Efrosina Calimach, cătră care ändoită datorie, adică și acea părintească și acea domnească ne ädeamnă de a arăta îngrijirea noastră, și socotind că precum alți fi și fiice de Domn, după legiuitul obiceiü ce s'a păzit din vechi în pämentul acesta, să aflä cuprinsă cu domnești împärtășări pentru sprijinirea stărei lor, nu mai puțină dreptate urmează și pentru Luminarea Sa, de a se folosi cu o asemenea împärtășire, când mai vērtos cătră aceasta o ajută pe Luminarea Sa și dreptățile cele netägäduite a nevoințelor noastre celor multe și trudnice ce am järtfit pentru ajutorul și ocrotirea Patriei noastre acestia, în toate cele ce aü rüzämat la puțința noastră, ne uitändu-ne nici la greutățile cele covērșitoare a vremelor, precum nici la însuși cruțarea noastră.

Drept aceea, în socotința dreptăților acestora, hotărım și prin acest al nostru domnesc Hrisov 'i facem Luminatei Domnițe, prea iubitei noastre flice, vecinic privileghiu ca să aibă a lua pe tot anul câte una sută miü oca sare din Ocna gozpod în drobü din mäglä, care sumă de sare ori în vëndare de vor fi ocnele, sau în credință de së vor căuta, să se dea pe tot anul deplin Luminarei Sale, avënd slobodă voe de a o rädica cu ori-ce care cu chirie va găsi și a o aduce la ori-care din șkelile pämentului ca să o vëndă cui va voi și cu prețul cel mai folositorü ce va afla, fără nici o oprire din spre nimine. Deosebit să aibă a scuti pe tot anul și câte șapte sute cinci decü boi de negoț de vamă mare și de cornärit, pentru care sumă de boii ori în vëndare sau în credință de vor fi vämile, să nu se supere nici cu un fel de cerire de plată cât de puțin, afarä numai de acele câte opt parale de boi hotäröte prin hrisovul casei milelor, care are să le plätească și Luminarea Sa spre ajutorul iratului acesteï case. Spre a se päzi dar statornică și inveciu neclintită cuprinderea acestui privilegiü cătră Luminarea Sa și cătră urmașii clironomi ai

Luminarei Sale, din neam în neam fără strămutare, s'aü dat acest a nostru domnesc Hrisov, äntärit cu a Noastră domnească iscălitură și pecete . . . Poftind și pe acei din urma noastră Luminați Domni, frații noștri, cari din Pronia Dumnezească să vor orändui äntu ocärmuirea țarei acesteia, nu numai să nu surpe sau se strămutate cuprinderea acestui pronomion ce am făcut Domnia mea Luminatei Domnițe, prea iubitei noastre flice, în socotința cunoscutelor dreptăți, precum nici noi nu am strămutat cele mai dinainte date și häräzäte prin Hrisoavele Luminaților Domni, procatohilor noștri, ce mai värtos să äntärească și să ädaoge cele prin puțința pentru a Domnielor Sale nesfärșitä läudä și proslävire.

S'aü scris la scaunul Domniei Mele, în orașul Ieșii, äntu a doua Domnie a Noastră la Moldavia, în anul al patrute.

La leat 1815, Noembrie 1

Scärlat Alexandru Calimach Voevod

Domnu țarei Moldaviei

L. S.

Procitoh (nedescifrabil)

S'aü trecut în condica Visteriei de Hrisoave (semnäturä nedescifrabilä).

BIBLIOGRAFII

A apärtut vol. VII, partea I, a Comentariilor de drept civil de d-l

DIM. ALEXANDRESCO

Acest volum coprinde materia:

"Teoria Probelor"

De vëndare la autor în Iași, la librăria *Alcalai*, București și la Redacția acestui ziar unde se găesc și cele-l'alte volume. Se expediază contra valoare.

— PREȚUL 10 LEI —

A apärtut :

CODICELE DE ȘEDINȚÄ

AL
JUDECATORULUI DE PACE

ADNOTAT ȘI COMENTAT

cuprinzënd

Legea pentru Judecătörile de Pace adnotată cu desbaterile parlamentare din 1879, 1894 și 1896. Explicațiunea teoretică și practicä a cazurilor, Controversele Legii și Jurisprudența (1868—1902) în comparațiune cu legiuirile vechi, legiuirea francezä, belgianä și genovezä în concordantä cu Noul Cod de Procedurä. Regulamentul legii pentru Judecătörile de Pace. Legea pentru autentificarea actelor adnotată cu Jurisprudența Inaltei Curți. Legea pentru tocmeii agricole.—Legea repaosului duminical.—Reproducerea textelor principale din cele-l'alte legi relative la competența specialä a judelei de ocol cu observațiuni și trimiteri. Inovațiunile noului proiect al legii de pr. civ. relative la competența jud. de ocol. Un index alfabetic al legii timbrului. Tabela noilor taxe de Portärei etc.

DE

CÖRNELIU BOTEZ

Membru de ședință la triib Botoșani

De vëndare la autor, principalele librării și la redacția și tipografia acestui ziar, de unde se expediază contra valoare plus porto.

— Prețul 6 lei —